

Hengelo in verbinding

Collegeprogramma
2022-2026

Sociale techniekstad
met een rijke toekomst

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo

Inhoud

Portefeuilleverdeling	pag. 3
Inleiding	pag. 4
1 Herkenbare identiteit	pag. 5
2 Toekomstbestendige ontwikkeling	pag. 7
3 Leefbare wijken	pag. 8
4 Betaalbaar en gevarieerd wonen	pag. 9
5 Beheersbare zorg en welzijn	pag. 10
6 Draagvlak voor duurzame inrichting	pag. 12
7 Aan de slag	pag. 14

Portefeuilleverdeling

BurgerBelangen – Jacqueline Freriksen

Participatiewet
Werk en inkomen
Coördinatie sociaal domein
Bedrijfsvoering
Dienstverlening
Beheer afval

VVD – Gerard Gerrits

Ruimtelijke ordening
Wonen
Vergunningverlening
(maatschappelijk) Vastgoed
Economische zaken en ROZ
Spoorzone met binnenstad en Hart van Zuid

CDA – Hanneke Steen-Klok

Mobiliteit, verkeer en vervoer
Financiën
Belastingen
Grondzaken
Beheer grijs
Burger en bestuur

PvdA – Marie-José Lutikholt

WMO
Zorg
Welzijn
Cultuur
Coördinatie wijkgerichte aanpak

D66 – Claudio Bruggink

Jeugdwet
Onderwijs
Sport
Duurzaamheid en milieu
Beheer groen en blauw

Burgemeester Sander Schelberg

Bestuurlijke samenwerking
Belangenbehartiging
Externe betrekkingen en Public Affairs
Openbare orde en veiligheid
Handhaving

Inleiding

Thema's uit de raad

Op 16 maart 2022 heeft de kiezer gesproken. Onze partijen (BurgerBelangen, VVD, CDA, PvdA en D66) hebben elkaar daarna op inhoud en wijze van samenwerken weten te vinden. Wij zijn samen aan de slag gegaan met het dwarsthema en de zes inhoudelijke vraagstukken die de informateur heeft opgehaald in de gesprekken met alle raadsfracties. Na zes gesprekken werd duidelijk dat er een eensluidend beeld is over de vraagstukken die de Hengelse politiek in de komende periode moet gaan aanpakken. Ons collegeprogramma is opgebouwd op basis van die zes vraagstukken. Het dwarsthema 'inwoners centraal' is daarin verweven.

Hengelo in verbinding

Dit collegeprogramma 2022 - 2026 'Hengelo in verbinding' geeft aan wat we de komende vier jaar willen doen. De toekomst van Hengelo reikt echter veel verder dan 2026. Die verre horizon is minstens zo belangrijk als de korte termijn. Ons beleid moeten we afstemmen op verschuivingen in trends en ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van klimaat, energie, duurzaamheid, leefomgeving, gezondheid, demografie en technologie. Eén van onze belangrijkste voornemens is om samen met de raad en de inwoners richting te geven aan de contouren voor een mooie toekomst voor Hengelo. We gaan vanzelfsprekend ook voor de korte termijn accenten zetten.

Veranderende wereld

We leven in een tijd van transitie. Dit komt onder meer door de gevolgen van corona, de oorlog in Oekraïne, het woningtekort, de opwarming van de aarde en de energietransitie. Corona en de genomen maatregelen hebben voor een veranderende samenleving gezorgd. Er is sprake van een energiecrisis met grote (financiële) gevolgen voor inwoners, bedrijven en de gemeente. Door alle ontwikkelingen raakt de inflatie onze inwoners diep in de portemonnee. De komende periode gaan zich ook zaken voordoen, die we nu nog niet kunnen voorzien. In een tijd waarin de wereld en de maatschappij sneller veranderen dan ooit, moeten we er als gemeente zijn voor onze inwoners. Wij moeten kunnen inspelen op de veranderingen en daarop voorbereid zijn. Denk daarbij aan de digitale transformatie, die een meer klantgerichte houding, een wendbare gemeenteorganisatie en beter gebruik van nieuwe technologieën omvat. De snel veranderende wereld biedt ook kansen. We willen daarom samen met de raad, inwoners, bedrijven en instellingen werken aan een mooie toekomst voor onze gemeente, waarbij iedereen kan meedoen.

De inwoner centraal

Het dwarsthema in alles wat wij doen is: de inwoner centraal. De inwoner moet centraal komen te staan in ons handelen. Mensen voelen nu een afstand tot de gemeente. Wij willen juist dichtbij de mensen staan en de kloof overbruggen die de afgelopen jaren te groot is geworden. De gemeente moet daarom beter zichtbaar maken wat het voor de inwoners doet. Daarom brengen we de gemeente terug in de wijken. Wij moeten meer bezig zijn met de directe

zorgen van de mensen. Hengelo moet een stad zijn van en voor de mensen. Een stad waarin iedereen zich geborgen voelt. Inwoners, bedrijven, instellingen en partners van de gemeente Hengelo moeten zich herkennen in ons beleid.

Stad in balans

We willen een stad in balans voor alle doelgroepen, met aandacht voor alle inwoners. Als Hengelo zijn en blijven we koersvast, maar we zetten wel belangrijke accenten voor de komende jaren. Er is groei nodig voor de economische versterking van de stad, om de beroepsbevolking op peil te houden en uiteindelijk de brede welvaart onder en voorzieningen voor onze inwoners te behouden. Daarom is onze ambitie om als Hengelo door te groeien in inwoneraantal, met daarbij speciale aandacht voor jongeren, starters en ouderen.

We zijn een stad met lef en ambitie, die samenwerkt met de inwoners, onze buurgemeenten, (Eur)regio, waterschap, provincie, Rijk en Europa. In het bijzonder investeren we in de verbinding met de inwoners met aandacht voor alle Hengelose wijken, Beckum en de buurtschappen, zoals Oele en Tweekelo.

De raad in positie

We willen samen met de raad en de samenleving invulling geven aan deze ambitie. Daarom is dit een collegeprogramma op hoofdlijnen, opgesteld vanuit de eigen rol van het college. Wij vinden die rolvastheid belangrijk. De gemeenteraad is het hoogste orgaan binnen de gemeente, met een volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol. Het college vormt het dagelijks bestuur van de gemeente. Wij geven als dagelijks bestuur uitvoering aan het beleid van de raad. Graag gaan wij daarom vroegtijdig met de raad in gesprek over (beleids)ontwikkelingen binnen onze gemeente. In de hoofdstukken hierna schenken wij daar ook aandacht aan. In het algemeen betekent dit dat wij waar mogelijk streven naar een proces waarin raad en college, beide vanuit hun eigen rol en positie, de samenleving op een passende wijze betrekken.

Hengelo, 18 mei 2022

*Jacqueline Freriksen, BurgerBelangen
Gerard Gerrits, VVD
Hanneke Steen-Klok, CDA
Marie-José Luttikholt, PvdA
Claudio Bruggink, D66*

1. Herkenbare identiteit

Techniekstad met een rijk verleden en een sociaal gezicht

Hengelo is van oudsher een aantrekkelijke woonstad met een rijk verleden, waar het in de wijken prettig leven en verblijven is. Hengelo is groot geworden als metaal-, techniek- en industriestad. De sporen daarvan zijn nog overal te zien, onder meer in monumentale gebouwen en industrieel erfgoed. Dit draagt bij aan een herkenbare identiteit van de stad. Dat geldt ook voor de culturele voorzieningen die de stad rijk is, zoals de Bibliotheek, Schouwburg Hengelo, het Poppodium Metropool en Oyfo (Kunstenschool, Kunstpodium en Techniekmuseum). Een goed kunstenaarsklimaat is van oudsher een kracht van Hengelo. Het culturele leven en verenigingsleven in Hengelo dragen bij aan het gemeenschapsgevoel. De binnenstad is het hart van Hengelo, ook wel de huiskamer van Hengelo genoemd.

Sociale techniekstad met een rijke toekomst

We koesteren en versterken deze krachtige punten van onze stad, en verbinden die met de ambities voor de lange termijn. Nu al zijn wij een stad met ruim 81.000 inwoners en circa 55.000 arbeidsplaatsen. We zijn een sociale stad en een fijne woonstad, dat bepaalt onze identiteit in belangrijke mate. Daar horen goede sociale voorzieningen bij, op bijvoorbeeld het gebied van zorg, welzijn en onderwijs. Maar ook een blijvend goed woon- werk-, vrijetijdsmilieu. Fijne groene en ruim opgezette wijken om in te wonen, een dynamisch stedelijk gebied en goede verbindingen met de randstad, Duitsland en de omliggende steden en dorpen. Om dat te kunnen behouden en uit te bouwen moeten we ons blijven ontwikkelen als stad. Met een focus op de binnenstedelijke ontwikkelingen willen we ons daarom richten op een schaa sprong, met een lange termijnperspectief op groei naar 100.000+ inwoners. Met deze stip op de horizon

willen we behoren tot een topregio met goede sociale structuren, met voorzieningen die bij een stad van die omvang binnen de regionale context nodig zijn. Om dit te kunnen waarmaken is een sterke verstedelijking nodig van delen van het binnenstedelijk gebied, met passende infrastructuurverbindingen over weg, water en spoor.

Een aantrekkelijke gemeente

Onze hierboven genoemde strategie richt zich dus enerzijds op versterking van de sociaaleconomische ontwikkeling en structuur, met een focus op hightech (maakindustrie), en anderzijds op een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Hengelo moet aantrekkelijk zijn voor iedereen; voor gezinnen, eenpersoonshuishoudens, ouderen en jongeren, met een goede balans tussen de verschillende inkomensgroepen. Met deze strategie versterken we onze internationale concurrentiepositie als stedelijke regio en stimuleren we de voor Hengelo belangrijke groei van de (beroeps)bevolking en de daarmee samenhangende woningvraag.

Zonder deze strategie krimpt de beroepsbevolking volgens de prognoses als gevolg van vergrijzing en ontgroening (afname van het aantal jongeren) de komende jaren licht. De groei van de beroepsbevolking is nodig om de bestaande economie te kunnen waarborgen en verder te versterken. Samen met bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen, provincie en omliggende gemeenten bouwen we Hengelo en de regio verder uit tot technologische stad en topregio. Denkers en doeners werken samen en maken ons koploper in kennisintensieve en innovatieve maakindustrie.

We hebben een rijk aanbod aan opleidingen in Twente. In Hengelo staat een van de mooiste ROC's van Nederland. De jongeren die we opleiden moeten we ook woon, werk en stageplekken kunnen bieden. Onlangs hebben de gemeenten Hengelo en Enschede een samenwerkingsovereenkomst getekend met de vier kennisinstellingen: de UT, Saxion, ROC van Twente en ArtEZ. Samen met andere overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen wordt gewerkt aan versterking van Twente als groene, technologische topregio. De beide steden bieden een aantrekkelijke omgeving voor studenten, docenten en onderzoekers die willen werken aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven en sociale innovatie op veel terreinen. Met bijvoorbeeld High Tech Systems Park (Thales Campus) en Kennispark Enschede wordt ruim baan gegeven aan ontmoeting tussen jong talent en bedrijven.

Een stad met goede voorzieningen

In Hengelo, Beckum en de buurtschappen moet het aange- naam wonen, werken en leven zijn. Om een top technolo- gische regio te zijn is het, naast een uitstekende bereikbaar- heid, van belang om de werklocaties die daaraan een bijdrage leveren te laten floreren en het juiste woonmilieu te bieden voor het aantrekken en binden van talent aan de stad en regio. Onze bestaande (woon)wijken verdienen daarbij per- manente aandacht en zorg. We focussen aanvullend op het creëren van een bruisende inclusieve stad met een aantrek- kelijk (hoog)stedelijk woonmilieu in de stationsomgeving, om de groeiambitie waar te maken door het aantrekken van nieuwe doelgroepen. De stationsomgeving biedt ruimte aan eigentijds en toekomstgericht wonen, werken, leren én ontmoeten en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de goed bereikbare technologische topregio. Hierbij is een aantrekkelijke binnenstad en de aanwezigheid van een hoogwaardig voorzieningenniveau (sport, cultuur, uitgaan, ontspanning, groen, onderwijs en winkelen) doorslaggevend. Een goede ruimtelijke kwaliteit hoort daar onlosmakelijk bij.

Het verenigingsleven is een belangrijke kracht van Hengelo. Dit moeten we koesteren en ondersteunen. Daarom zetten we in op verbinding tussen culturele kernvoorzieningen en de voor de stad zo belangrijke amateurverenigingen. Amateurverenigingen vinden wij net zo belangrijk als de kernvoorzieningen. Ze zijn het cement van de samenleving. Als gemeente willen we in verbinding staan met de samen- leving en dat verwachten we ook van onze professionele (culturele) voorzieningen. Wij ondersteunen ook de sport, de breedtesport, maar ook de talentontwikkeling, zoals bij zwemmen en atletiek. Binnen het sportpark Veldwijk ont- staat naast de breedtesport ook meer ruimte voor talent- ontwikkeling. De komende periode gaan we samen met de raad de mogelijkheden daarvoor verder verkennen.

Inclusieve samenleving

Hengelo is een inclusieve gemeente. Toch merken we dat mensen zich om verschillende redenen uit- of buitenge- sloten voelen van volwaardige deelname aan de samen- leving. Bijvoorbeeld door een beperking, leeftijd, etnische herkomst, seksuele oriëntatie of genderidentiteit en door armoede of laaggeletterdheid. Daarom zetten wij ons inclu-

siviteitsbeleid, samen met onze partners, met kracht voort. Het werken aan een inclusieve samenleving vraagt blijven- de aandacht. Iedereen moet in Hengelo mee kunnen doen.

Balans in de stad

Wij streven naar een balans in fysieke uitvoering, de sociale basis en gewenste voorzieningen. De sociale en fysieke componenten in onze stad zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het een kan niet zonder het ander. Dat geldt zowel voor de stadsdelen met een ambitieuze groei-impuls, als voor de bestaande wijken met een toenemende vraag naar koppeling tussen wonen en zorg en een veranderende behoefte aan voorzieningen. De te maken keuzes werken in die zin over en weer door en kunnen elkaar versterken of verzwakken, zodat opgaven integraal en vaak ook wijk- of gebiedsgericht moeten worden aangepakt. Dit kan alleen als we in verbinding zijn met de stad en met elkaar.

Dienstverlening

De gemeente is er voor de inwoners, dat betekent ook dat we als gemeente persoonlijk, dienstverlenend, toegankelijk en benaderbaar zijn. Een goede samenwerking met inwo- ners, ondernemers en organisaties begint met een goede en laagdrempelige dienstverlening. In onze dienstverlening hebben we oog voor de verschillende mensen, wensen en behoeften. We reageren snel op vragen en verzoeken, zijn vriendelijk en betrouwbaar en spreken en schrijven in begrijpelijke taal.

We gaan beter communiceren met de samenleving. De mening van onze inwoners is belangrijk bij het maken van gemeentebeleid. We bieden daarvoor ruimte waar het kan. De afweging tussen individueel en algemeen belang, tussen wens en wet, tussen publiek en privaat is en blijft echter een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Concrete aanpak

Herkenbare identiteit van Hengelo

We zetten de huidige lijn door om de binnenstad en Hart van Zuid verder te brengen. We zetten daarom sterk in op de ontwikkeling van het spoorzonegebied, met daarbinnen deze twee gebieden. Dit ruimtelijk fysieke project spoorzone loopt naast de verbetering van water-, weg- en spoorverbindingen waar we ons als regio Twente voor inzetten.

We zien ruimte voor een vast kunstpodium in de binnenstad. Verder gaan we de mogelijkheid tot het instellen van een erfgoedfonds voor Hart van Zuid onderzoeken, werken we aan verdere versterking van het verenigingsleven en op termijn zien we ruimte om meer aandacht te geven aan toerisme en recreatie. We gaan daarnaast aan de slag met het verhogen van ons dienstverleningsniveau en het verbeteren van de communicatie met de inwoners. We verbeteren de afhandeling van klachten en de wijze waarop ziens- wijzen worden beantwoord.

2. Toekomstbestendige ontwikkeling

Hengelo en haar omgeving

Onze ambitie gaan we uitstralen en laten zien. Hierbij zoeken we de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, partners, buurgemeenten, regio, provincie en rijk. Het is van belang dit samen op te pakken en ons te profileren als zelfbewuste stad met ambitie. Na de omgevingsvisie 'buitengebied', 'binnenstad en Hart van Zuid', gaan we intensief inzetten op de visie voor het 'overige stedelijk gebied'. Samen vormen deze visies het verhaal voor onze toekomstige ontwikkeling van Hengelo.

De ontwikkelingen van de stad willen we delen met de raad. Via regelmatige werk/bijpraat-sessies willen we de raad en de stad graag meenemen in de ontwikkelingen van Hengelo, op weg naar onze gezamenlijke ambitie.

Regionale vuist

(Bestuurlijk) Samenwerken en belangenbehartiging is essentieel in de huidige netwerksamenleving om de maatschappelijke doelen van de stad te bereiken.

De ontwikkeling van het stedelijk gebied is essentieel voor de ontwikkeling van Twente. De Twentse steden nemen daarin hun verantwoordelijkheid en werken samen daar waar het logisch is, zonder het brede Twentse belang uit het oog te verliezen. Hoe beter de samenwerking is tussen de drie grote steden, met onze buurgemeenten, Twente breed, in de provincie, landelijk, in de euregio en op Europese schaal, hoe beter we in staat zijn onze ambities en doelstellingen te bereiken. Denk bijvoorbeeld aan bereikbaarheid, stedelijke ontwikkeling, sociaaleconomische structuurversterking en lobby. En ook de samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijs/onderzoeksinstituten, via (onder andere) de Twenteboard en de regionale investeringsagenda's zoals de Agenda voor Twente en de Regiodeal Twente. Uiteraard blijven we ook inzetten op de samenwerking tussen gemeenten door middel van overleg tussen de colleges.

Steeds duidelijker wordt de laatste jaren dat de samenwerking tussen Hengelo en Enschede als het gaat om onze ambities en opgaven erg intensief is. Groter nog dan met de andere Twentse gemeenten. Uit de pendel tussen beiden steden blijkt dat sprake is van een grote verwevenheid. Beide steden vormen feitelijk, rondom de UT, het hoog stedelijke hart van de technologische topregio Twente. De ambities en opgaven komen voor een flink deel overeen. We realiseren ons ook, dat we die ambities en opgaven niet alleen aan kunnen. Dat heeft de laatste jaren al geleid tot een heel natuurlijke vorm van ambtelijk en bestuurlijk samenwerken op basis van de inhoud, tussen beide steden. Beide steden profiteren daarvan en helpen daarmee als motor ook Twente vooruit. Ook ten aanzien van de verdere economische versterking staat Hengelo niet op zichzelf en kunnen we het best gezamenlijk onze aantrekkingskracht ten opzichte van het bedrijfsleven vergroten. Het is daarom belangrijk dat deze op onze strategische koers gebaseerde samenwerking, ambtelijk en bestuurlijk, de ruimte krijgt om te groeien. We gaan ons vanuit onze eigen autonomie gezamenlijk positioneren als grootstedelijke Twentse agglomeratie met bijna 250.000 inwoners, waarbij iedere stad zijn eigen identiteit behoudt.

Netwerken

Het is van groot belang om het verhaal van de grootstedelijke agglomeratiekracht te blijven vertellen, door gezamenlijk onze netwerken nog beter te benutten en uit te breiden. Hengelo speelt al langer mee op regionaal, provinciaal, landelijk en internationaal niveau (Duitsland, Europa). Met name door de unieke ligging is Hengelo uitgegroeid tot een logistieke stad van verbinding. Door intensieve lobby op Europees niveau staat Hengelo, en daarmee Twente, letterlijk op de Europese agenda. De lobby Hengelo/Twente o.a. voor betere en snellere treinverbindingen tussen Amsterdam en Berlijn en tussen Zwolle, Twente en Münster zetten we voort. Op het gebied van High Tech, maar ook voor sociale thema's, leggen we verbindingen met andere regio's. Deze netwerken brengen veel, maar gaan in de toekomst meer inzet en planning vergen in samenwerking met partners. Op alle dimensies van de netwerken, internationaal (Eurocities, Polis en Duitsland), nationaal, provinciaal en regionaal zetten we ons de komende jaren meer op de kaart. Daarin nemen we de raad mee en brengen raadsleden ook in positie.

Concrete aanpak

Toekomstbestendige ontwikkeling van Hengelo

Met een krachtig verhaal, steekhoudende argumenten en een goed netwerk in de regio, in Den Haag en in Europa brengen we ambtelijk en bestuurlijk onze belangen onder de aandacht.

We gaan vroegtijdig en op gezette tijden informeel in gesprek met de raad over de ontwikkeling van de stad. In verbinding met de samenleving en met de raad komen we tot een gedragen Omgevingsvisie, waarin de integrale lange termijnvisie voor de fysieke leefomgeving wordt opgenomen. Uiteraard ziet het college, vanuit het belang van verbinding, vanuit Hengelo ook graag een goede vertegenwoordiging vanuit de gemeenteraad in de Twenteraad.

3. Leefbare wijken

De wijken centraal: ontmoeten staat voorop

De gemeente is er voor haar inwoners. Daarom gaan we meer op maat - per wijk - werken. De gebieds- of wijkgerichte aanpak is een manier van werken die bijdraagt aan het vitaal en leefbaar houden van onze wijken en buurten.

Centraal staat het vraagstuk hoe we aan de lokale context van wijken en buurten beleid kunnen koppelen. Dit vraagt dat we weten wat er speelt. We organiseren meer samenwerking met professionele partners en inwoners. Belangrijke thema's zijn wonen, zorg & welzijn, veiligheid en de fysieke leefomgeving.

We willen deze manier van werken in Hengelo nieuwe impulsen geven: door als gemeente zichtbaar aanwezig te zijn in de wijken, persoonlijk verbinding te maken met inwoners, door gericht gebruik te maken van beschikbare data, door een samenhangende aanpak van sociale, economische en fysieke opgaven en kansen, met ruimte voor participatie van inwoners (agendavorming, inspraak en uitvoering) en door gericht samen te werken met onze partners in wijken en buurten, zoals wijkraden, Welbions, politie, verenigingen en WijkKracht.

Starten met praktische oplossingen

Voor leefbare wijken is het van belang dat de algemene voorzieningen (in de wijken) aansluiten op de behoefte van de inwoners in die wijken, voor zowel jong (denk aan onderwijs/huisvesting en jeugdzorg) als oud (denk aan zorg). Daarbij willen we wonen, zorg en welzijn zodanig op elkaar afstemmen dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen en functioneren.

Ook is het belangrijk te investeren in een veilige, groene, gezonde, klimaat adaptieve leefomgeving, waar ook speelvoorzieningen, sport en bewegen een bijdrage aan leveren. Kunst en cultuur kunnen daarbij (eveneens) ingezet worden als middel voor sociale cohesie. Maar vooral de concrete onderwerpen en ergernissen als netheid en afvaldump kunnen we snel oppakken. Inwoners moeten meer zeggenschap krijgen over hun eigen wijk.

Veilige gemeente

Veiligheid staat hoog op de agenda van ons en de inwoners. Het gevoel veilig te zijn is een basisbehoefte. Een leefbare wijk is ook een veilige wijk. Samen met onze partners zoals de politie, OM, het RIEC, belastingdienst en UWV werken wij aan het tegengaan van ondermijning en criminaliteit en houden wij onze gemeente veilig. Ook onze preventieve wijkaanpak is hierin belangrijk, net zoals de (betere) zichtbaarheid van de wijkagent.

Afvalbeleid

De afgelopen jaren is ons afvalbeleid veelvuldig onderwerp van politiek debat geweest. Ons huidige beleid heeft gezorgd voor goede prestaties voor wat betreft het terugbrengen van de volumes. Keerzijde is de vervuiling in en rondom verzamelcontainers, doordat een deel van het afval verkeerd wordt aangeboden. Hierdoor zijn de kosten voor PMD opgelopen. We gaan inzetten op een heldere communicatie met onze inwoners. Daarnaast blijven handhaving en het beheersbaar maken van (kosten van) de afvalbegroting nodig. We gaan op zoek naar service-verhogende maatregelen voor onze inwoners.

Concrete aanpak

Leefbare wijken in Hengelo

Door een plek van ontmoeten en verbinden te creëren, wordt de leefbaarheid in wijken vergroot. Dit kan ook positieve effecten en opbrengsten hebben in het sociaal domein. De behoefte aan maatwerk wordt bepaald via een analyse van en met de wijken, Beckum en de buurtschappen, waarbij inwoners en andere belanghebbenden participeren. De concrete aanpak gaat onder andere in op thema's als groen, netheid, speelvoorzieningen, verkeersveiligheid, aanpak hotspots afvaldump en vervuiling, eenzaamheid, armoede en energiebesparing. Deze professioneel begeleide en financieel goed ondersteunde aanpak moet een plek krijgen in de wijkcentra, waardoor er een lage drempel ontstaat voor inwoners om te ontmoeten en te participeren, dan wel een vroegtijdige hulpvraag te kunnen stellen. Wij managen daarbij verwachtingen en stellen voor met een beperkt aantal thema's te beginnen. Zo gaan we samen met de bewoners van de wijk de top tien van verbeterpunten in beeld brengen. We zetten in op ondersteuning van maatschappelijk actieve sportverenigingen. Voor elke inwoner dient sport toegankelijk, veilig en laagdrempelig te zijn.

4. Betaalbaar en gevarieerd wonen

Woningmarkt onder druk

De woningmarkt staat onder grote druk. Betaalbare woningen worden steeds schaarser. Allerlei doelgroepen komen in de problemen. Jongeren kunnen het ouderlijk huis niet uit, ouderen kunnen niet kleiner gaan wonen, mensen in scheiding moeten noodgedwongen bij elkaar blijven wonen. Doelgroepen als starters, studenten, statushouders en arbeidsmigranten vinden geen woning.

In Hengelo willen we meer woningen gerealiseerd zien. Dit geeft een impuls aan de stad op het gebied van wonen, werken en recreatie zoals uitgaan en winkelen. We zien dat er grote behoefte is aan woningen voor jongeren, studenten, starters en senioren in de stad. We zetten in op een nieuwe doelgroep, die houdt van een dynamisch stedelijk woonmilieu in Hart van Zuid. Het creëren van een stedelijk woonmilieu voor deze doelgroep draagt bij aan het behalen van onze ambitie om een technologische topregio te zijn.

In de woonwijken zien we de vergrijzing als belangrijkste uitdaging. Goede voorzieningen en het bouwen van seniorenwoningen om de doorstroming op gang te brengen zijn noodzakelijk. We streven naar gemengde en inclusieve wijken voor alle doelgroepen van jong tot oud. Daarom is het belangrijk om zowel voor de korte als voor de lange termijn de vraag inzichtelijk te hebben om te kunnen bouwen naar behoefte. Die behoefte vanuit de samenleving staat voorop in de toevoeging van woningen.

Binnenstedelijke uitbreiding

In de huidige Woonagenda 2021-2030 is opgenomen om de komende tien jaar 3.000-4.500 woningen bij te bouwen. Deze woningen zijn nodig vanwege een huidig woningtekort, een autonome bevolkingsgroei, een positief migratiesaldo en als gevolg van verdunning van huishoudens. Dus naast het zorgen voor een goede doorstroming en het bouwen van de juiste woningen, zijn er om onze ambities waar te maken bovenop deze aantallen uit de Woonagenda ook extra woningen nodig voor de groei van de stad. De grootste aandacht voor het toevoegen van woningen gaat uit naar de binnenstad, stationsomgeving en Hart van Zuid. Deze gebieden, die we meer als één geheel gaan benaderen, maken deel uit van de eerdergenoemde Spoorzone Hengelo-Enschede, een nieuw stedelijk visitekaartje van Twente. De Spoorzone wordt een unieke plek waar stad en landschap in elkaar overgaan, met een parkachtige groene en blauwe verbinding tussen de steden. De economische activiteiten functioneren hierbinnen als aanjager voor onder meer woningbouwontwikkelingen in het gebied. Om betaalbaar, snel en de duurzaam te bouwen wordt er eerst getransformeerd en verdicht op binnenstedelijke locaties. Daarbij kijken we pas als laatste naar uitbreiding van de stedelijke contouren van Hengelo.

Concrete aanpak

Betaalbaar en gevarieerd wonen in Hengelo

Op de korte termijn onderzoeken we de mogelijkheden om meer te kunnen bouwen, zonder daarbij in te willen leveren op de voor de gewenste schaa sprong benodigde kwaliteit. Bij het opstellen van een nieuwe (geactualiseerde) woonvisie trekken we aan de voorkant op met onze partner Welbions. Daarnaast gaan we voor de korte termijn zoeken naar de mogelijkheden om de bouw van woningen te versnellen en te kijken naar onder andere betaalbaar bouwen.

In het lobbydossier trekken we vanuit de ontwikkeling van de Spoorzone samen op met Enschede en zoeken afstemming, zodat projecten op de stedelijke as niet met elkaar concurreren maar elkaar juist versterken. Bij de verdere verstedelijking past een toename van het aandeel hoogbouw.

Samen met de raad werken we aan de actualisatie van een woonvisie met meer ambitie. We stellen daarmee op basis van de behoefte naar woningen een gedragen perspectief en de speerpunten voor de komende periode vast. Daarbij houden we oog voor wat op korte termijn noodzakelijk is en wat het lange termijnperspectief is. De speerpunten in de visie waar wij in ieder geval graag met de raad over in gesprek gaan, zijn: het versnellen en (langdurig) verhogen van de bouwproductie, de vorming van meer gemengde wijken, het bevorderen en mogelijk maken van doorstroming, een (t)huis voor iedereen van jong tot oud. Dat alles vanzelfsprekend vanuit het perspectief van klimaatbestendigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid. We zien in het dorpsinitiatief van Beckum een mooi voorbeeld van werken in de geest van de Omgevingswet. Het samen met de verschillende partners willen komen tot een omgevingsplan voor een toekomstbestendig Beckum.

Op korte termijn gaan we onderzoeken of het instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat kan worden verruimd. Dit doen wij ook samen met onze partner Welbions. We bezien of er bij Welbions wellicht extra (financiële) ruimte kan worden gecreëerd voor de realisatie van een onderbouwde behoefte aan extra sociale huurwoningen. Ook in het koopsegment gaan wij onderzoeken of het instrumentarium effectief kan worden verruimd met bijvoorbeeld startersleningen, erfpacht, zelfbewoningsplicht of het inzetten op collectief particulier opdrachtgeverschap. Tevens is het opzetten van een fonds voor bijdragen in de ruimtelijke ordening wat ons betreft een te onderzoeken optie. We moeten namelijk niet alleen woningen, maar ook de daarbij behorende voorzieningen kunnen realiseren.

5. Beheersbare zorg en welzijn

Preventieve aanpak

We willen dichterbij onze inwoners staan. Dat betekent dat we de zorg dichterbij de inwoners willen organiseren. We staan voor een preventieve infrastructuur, waar preventie, zorg en welzijn samenwerken. Daar wordt binnen de wijken op ingezet.

Bij een preventieve aanpak gaan de kosten veelal voor de baat uit. Als je aan de voorkant wat wilt veranderen, dan brengt dat extra kosten met zich mee. Preventie moet zich ook 'bewijzen'. Goede monitoring en evaluatie zijn nodig om gaande het traject bij te kunnen sturen of te stoppen. Dat laatste is vanzelfsprekend niet de insteek, we zien mogelijkheden in het verder toepassen van bewezen aanpakken.

Wijkgerichte aanpak

Een andere sleutel voor succes ligt in een wijkgerichte aanpak. Dat biedt kansen om, waar mogelijk, meer te normaliseren, terwijl je tegelijkertijd oog blijft houden voor de kwetsbare inwoner. Wij zien kans om vanuit een wijkgerichte aanpak deze werkwijze op basis van algemene voorzieningen verder te verspreiden over Hengelo. Daarbij staat de behoefte en de identiteit van de wijken voorop. Daarbij willen we gebruik maken van de bestaande infrastructuur en voorzieningen, door deze te versterken en te faciliteren. Denk aan scholen, wijkcentra, huisartsenpraktijken, paramedici, zorginstellingen als Carint, Tactus, RIBW, maar ook culturele voorzieningen, het gebruik van de openbare ruimte, het zwembad, sportverenigingen etc.

Gelijke kansen agenda

Alle kinderen en jongeren hebben recht op gelijke kansen, bijvoorbeeld in het (passend) onderwijs. Het is belangrijk dat de talenten van alle kinderen en jongeren optimaal benut worden. Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst en het welzijn van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van onze samenleving. Wij werken daarom samen met onderwijsinstellingen, ouders en maatschappelijke organisaties aan een agenda. Zo maken we het verschil.

Armoedebestrijding en schuldenproblematiek

We willen armoedebestrijding en schuldenproblematiek aanpakken. De armoedeval is actueler dan ooit, onder meer door de huidige geopolitieke situatie met grote gevolgen voor het besteedbaar inkomen van inwoners. Denk alleen al aan de prijsstijgingen van energie en de daardoor olopende energiearmoede. We staan open voor slimme innovatieve oplossingen, van binnen en buiten Hengelo. In het streven naar een inclusieve stad is er wat ons betreft geen effectiever sociaal vangnet dan werk. Bij de uitvoering van de Participatiewet zetten wij daarom uitstroom naar werk zoveel mogelijk voorop.

Inwoners van Hengelo die financiële problemen hebben, kunnen gebruikmaken van de diensten van BudgetAlert. Stille armoede, meer en meer ook in de 'middengroep', mogen we niet onderschatten en daar willen we aandacht voor.

Bestrijding van fraude

Zorggeld moet terecht komen bij de mensen die het nodig hebben. We intensiveren daarom de inzet op de bestrijding van zorgfraude, waarbij controle vóóraf noodzakelijk is. Daarbij liggen er kansen tijdens de contractering (aanbesteding/inkoop/subsidiëring) van zorgpartijen. Om die reden gaan we samen met de Twentse gemeenten eensgezind zorgfraude nog steviger aanpakken en voorkomen. Wij gaan onze inwoners actief voorlichten over het bestaan en het herkennen van malafide zorgpartijen.

Inkoopstrategie

De huidige contractperiode van de integrale inkoop Wmo 2015 en Jeugdwet ten behoeve van het Twents model loopt eind 2024 af. We benutten de tijd die de verlenging geeft voor het opstellen en ontwikkelen van een inhoudelijke inkoopagenda/ strategie jeugdhulp en Wmo voor overeenkomsten na 1 januari 2025. Daarbij worden opgedane ervaringen van de afgelopen jaren meegenomen en wordt er ook nadrukkelijk gekeken naar collectieve inkoop en/of subsidiëring en een andere aanpak met minder aanbieders.

Grip op de kosten

Sinds jaar en dag vormt het sociaal domein een omvangrijk deel van de begroting van de gemeente. Maar sinds de decentralisaties in 2015 is het aandeel van het sociaal domein in de gemeentebegroting in alle gemeenten aanzienlijk toegenomen. Die lasten in het sociaal domein blijven verder oplopen. Deze stijging lijkt andere onderdelen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, steeds verder 'weg te drukken'. Dat moeten wij, zonder onze inwoners de noodzakelijke ondersteuning en zorg te onthouden, een halt toe roepen. We hebben als gemeente hierin samen met onze inwoners een grote uitdaging aan te gaan.

De tekorten in het sociaal domein zijn met name zichtbaar op het gebied van individuele voorzieningen voor de jeugdhulp en Wmo. Niet alle taakvelden van het sociaal domein kampen met (even) grote tekorten. Op sommige taakvelden komen zelfs overschotten voor. Ons uitgangspunt is dat de tekorten op het sociaal domein ook binnen het domein zelf worden opgelost. De kosten moeten op termijn kunnen worden betaald uit de bijdrage die wij daarvoor van het Rijk ontvangen. Daar blijven we op inzetten, maar we moeten ook zelf scherpe keuzes maken. Er zijn innovatieve maatregelen nodig, om de taken weer binnen de budgetten uit te kunnen voeren. Deze aanpak moeten we in allianties, samen met alle betrokkenen in het netwerk, uitwerken om het tot een succes te kunnen maken.

Concrete aanpak

Beheersbare zorg en welzijn in Hengelo

Wij staan voor een sterkere, op preventie gerichte, inzet dichtbij de mensen in de wijk. Door systematisch te bekijken hoe wij in kunnen zetten op basisvoorzieningen en generiek aanbod verwachten wij te kunnen bijdragen aan preventie van zorg en ondersteuning en meer te kunnen normaliseren. Daarvoor zal - hoe paradoxaal ook - eerst moeten worden geïnvesteerd. Voor die noodzakelijke investering zal (incidentele) financiële ruimte moeten worden gevonden.

Ook gaan we aan de voorkant meer toetsen op fraude en willen we toe naar minder aanbieders en andere vormen van samenwerking met en tussen onze (zorg) partners en ondernemers. Daarbij onderzoeken wij in lokale en regionale context bijvoorbeeld de mogelijkheid om (op onderdelen) van inkoop naar subsidiëren over te gaan.

Met heldere programmatische sturing binnen het sociaal domein gaan we meer focus en integraliteit aanbrengen. De verschillende voorzieningen (begeleiding, verzorging, verpleging e.d.) voor verschillende doelgroepen zijn onderdeel van verschillende wetten, zoals Wmo, Zvw, Wlz of Jeugdwet. Dit maakt het integraal organiseren van zorg en ondersteuning juist extra noodzakelijk. Door de schotten te verwijderen tussen Jeugd, Participatie en Wmo verwachten we bovendien logischer met budgetten om te kunnen gaan.

Wij streven ernaar om, via een preventieve en integrale wijkgerichte aanpak, de komende jaren te komen tot een sluitende begroting binnen het sociaal domein. Dat betekent nog meer inzet op het krijgen van grip op de uitgaven voor Participatie, Wmo en Jeugd, zodat we gezamenlijk binnen de financiële kaders komen. Hierbij kijken we naar de eigen organisatie, maar ook naar de inkoop van diensten door aanbieders.

6. Draagvlak voor duurzame inrichting

Duurzaam Hengelo

Met integraal duurzaamheidsbeleid willen we werken aan de complexe vraagstukken op het gebied van klimaatverandering en -adaptatie, energietransitie, circulaire duurzame economie, mobiliteit en een inclusieve gezonde samenleving. We willen dit doen dat aan de hand van het nog door de raad vast te stellen koersdocument "Contouren Hengelo nu voor de toekomst, duurzaam kompas 2050 en verder". Een koers die is gebaseerd op de global goals, de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties en gericht is op 60% CO₂-reductie in 2030 overeenkomstig de koers van het Rijk.

Het tot een succes maken van duurzaamheidsbeleid is alleen mogelijk in nauwe samenwerking met inwoners, overheden, bedrijven, instellingen, partners en vele andere betrokkenen. In combinatie met de constant veranderende wereld om ons heen gaat dit de komende jaren veel van onze inspanningen vragen. Met een integrale aanpak, een goede prioritering en het benutten van koppelkansen willen we de efficiency en de effectiviteit van de inspanningen verhogen.

Regionale Energie Strategie (RES)

De energietransitie is een van de hoofdthema's in Hengelo voor de komende jaren. De gemeente Hengelo maakt onderdeel uit van de Regionale Energie Strategie Twente en moet, in de eerste stap richting 2030, een bijdrage leveren van 156 GWh aan de Twentse opgave van 1500 GWh duurzame elektriciteitsopwekking via warmte, zon en wind. De raad en het college hebben zich eerder al gecommitteerd aan de RES.

Zonneveld Boeldershoek

De gemeente heeft een contract afgesloten met Enexis voor een netaansluiting om een zonneveld te realiseren met 100% lokaal eigenaarschap samen met Hengelo Energie op de Boeldershoek. De gemeenteraad heeft hiervoor de middelen al beschikbaar gesteld.

Criteria voor uitvoeren RES

Als Hengelo zien we dat we stappen moeten zetten en een bijdrage moeten leveren binnen onze (beperkte) mogelijkheden. Daartoe willen we zelf de regie houden en als stad zelf de spelregels van het afwegingskader bepalen. Wij zien de RES als een serieuze inspanningsverplichting, zeker gezien de actuele context door de oorlog in Oekraïne en de daarmee samenhangende recente energiecrisis. Tegen die achtergrond wegen we drie aspecten:

1. Voor we overgaan tot verdere concrete invulling van zonnevelden en/of windmolens moet het speelveld helder zijn. Er moet aan de (nieuwe landelijke) afstandsrichtlijnen uit Den Haag worden voldaan, gezondheidseffecten en milieueffecten moeten in beeld zijn en helder moet zijn hoe ze gewogen worden.
2. Op brede schaal moet er draagvlak zijn voor de opgave binnen de RES in de regio. Met andere woorden, we doen het (naar evenredigheid) alleen op het moment dat het beeld in Twente compleet is en elke gemeente naar de Twentse opgave binnen de RES handelt. De RES 2.0 is het eerstvolgende nieuwe afwegingsmoment.
3. Participatie van inwoners is een voorwaarde.

Deze aspecten zijn voor ons randvoorwaardelijk, waarbij als stoplichtmodel alle drie de seinen op groen moeten staan.

Warmtetransitie

In Twente hebben we veel restwarmte. Naast zon en wind kan de warmtetransitie een belangrijke bijdrage leveren aan de duurzame inrichting van Hengelo. De warmtetransitievisie is randvoorwaardelijk en deze moet ter besluitvorming worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Door via een (regionaal) warmtenet restwarmte te benutten kan aanzienlijk worden bespaard op elektriciteit, die bijvoorbeeld voor de werking van een warmtepomp wel noodzakelijk is. We willen de warmtetransitie mogelijk maken voor zover dat in ons vermogen ligt. Om dit te bereiken vormen we allianties met medeoverheden en partners in de samenleving, van lokaal tot internationaal, met als doel (innovatieve) herbruikbare energiebronnen te ontwikkelen, toekomstbestendige opwek, opslag en netwerken te realiseren, energiearmoede tegen te gaan en koppelkansen te benutten. We volgen hierbij nauwlettend de ontwikkelingen vanuit het Rijk. Haalbaar, betaalbaar en keuzevrijheid van de inwoner zijn hierbij de leidraad. Op redelijk korte termijn moet concreet duidelijk worden voor de inwoner wat de kosten zijn, om een eigen afweging te kunnen maken. Communicatie en hulp aan onze inwoners is hierbij van groot belang.

Energiebesparing

We gaan een duurzaamheidsloket inrichten en een stimuleringsplan energiebesparen opstellen bovenop alle acties die we al uitvoeren. Een aanpak om energiearmoede tegen te gaan maakt onderdeel uit van dit plan en is onderdeel van onze wijkgerichte aanpak. Hier gaan we voortvarend mee aan de slag. Ten aanzien van het gemeentelijk vastgoed (bijvoorbeeld het zwembad) hebben wij de ambitie om de verduurzaming en daarmee de energiebesparing te versnellen.

Klimaatadaptatie

We zetten de lijn van de afgelopen jaren voort. Op basis van de klimaatadaptatiestrategie wordt er een uitvoeringsagenda opgesteld. Grote stappen bij klimaatadaptatie worden gezet in de fysieke projecten die al lopen, zoals het marktplein en in Hart van Zuid. Daarnaast zien we ruimte om in de wijken samen met de inwoners in te zetten op de vergroening en biodiversiteit. Inwoners, bedrijven, organisaties, woningbouwcorporaties en andere verhuurders, allemaal moeten ze hun bijdrage doen om de klimaatadaptatiestrategie voor Hengelo waar te maken.

Concrete aanpak

Draagvlak voor duurzame inrichting van Hengelo

De raad heeft in de vorige periode belangrijke richtinggevendende keuzes gemaakt. In lijn met die keuzes gaan wij aan de slag met de verduurzaming van Hengelo. Daarbinnen streven wij met behoud van lokale autonomie meer (sub)regionale afweging en afstemming na. Er moet voor wat betreft de doelstellingen op zonnenvelden en windmolens sprake zijn van een evenredige verdeling over de gemeenten. We gaan sterk inzetten op isoleren/energiebesparing en onderzoeken de mogelijkheden van ondersteuning voor minder draagkrachtigen.

De warmtetransitievisie wordt zo snel mogelijk aangeboden aan de raad. Wij staan achter de infrastructuur voor het regionale warmtenet (Twence), met keuzevrijheid voor onze inwoners (koop) en betaalbaarheid (huur en koop) als uitgangspunt. Op korte termijn moet er helderheid komen over de kosten (aansluiting en tarieven) voor inwoners van de Nijverheid.

7. Aan de slag

Sturen in onzekere tijden

We willen een financieel gezonde gemeente zijn en blijven en tevens de ambities voor de stad realiseren. De gemeentefinanciën staan onder druk. Om onze financiële positie gezond te houden, moeten we slim en effectief omgaan met de beschikbare middelen.

Vanuit onze wens tot samenwerking met de raad en ook gegeven de hiervoor geschetste situatie vinden wij het niet passend om in dit collegeprogramma een financiële paragraaf op te nemen. Zeker, wij hebben ambities en daar horen doorgaans wensen tot intensivering van beleid bij. Maar die wensen willen wij graag eerst bespreken met de raad en dus niet nu al in financiële zin vastleggen in dit collegeprogramma.

Hiervoor zijn wij uitgebreid ingegaan op de (financiële) opgave binnen het sociaal domein. Die opgave gaan wij als het aan ons ligt de komende jaren binnen het domein zelf oplossen. En wij vinden dat de gemeente structureel moet worden gecompenseerd door het rijk. Pas als in de komende jaren alsnog blijkt dat het budget niet toereikend is, is het voeren van een kerntakendiscussie wellicht niet uit te sluiten. Dan zal wat ons betreft alles op tafel kunnen komen, van de volledige breedte op inhoud van het gemeentelijk beleid tot aan de gemeentebelastingen. Zover is het echter wat ons betreft nog lang niet.

Wel stellen wij voor om de financiële vertaling van dit collegeprogramma waar mogelijk al op te nemen in de Zomerbrief (voorheen: kadernota), zodat die voorstellen meegewogen kunnen worden in de brede afweging in de aanloop naar de begroting 2023 en verder.

Aan de slag voor Hengelo

Wij gaan met veel energie en daadkracht aan de slag om Hengelo de komende vier jaar nog aantrekkelijker te maken. Dat kunnen en gaan we vanzelfsprekend niet alleen doen. Dat gaat ons alleen samen lukken, met de gemeenteraad, de Hengeloërs en met onze partners in de stad. Wij stellen de inwoner centraal en hopen dat de Hengeloër die verbinding met ons aan wil gaan. Laat 'Hengelo in verbinding' de komende vier jaren onze leidraad zijn om onze sociale techniekstad de rijke toekomst te geven die zij verdient.

Colofon

Mei 2022. Uitgave van de gemeente Hengelo. Aan de inhoud kunnen geen rechten ontleend worden.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo